

DOI 10.36074/logos-10.12.2021.v3.12

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА МОДЕЛЬ АДАПТИВНОЇ ШКОЛИ «HONEY ACADEMY»

ORCID ID: 0000-0002-7571-2200

Хлєбнікова Таліна Миколаївна

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри наукових основ управління

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Кошман Анастасія Станіславівна

здобувач ступеню магістра
зі спеціальності 073 «Менеджмент»,

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

УКРАЇНА

Актуалізація глобальних проблем ставить перед освітою та вихованням підростаючого покоління загальногуманістичні завдання. В основі сучасної концепції освіти має бути особистість людини, її власна активність у перетворенні світу і самого себе, соціальна відповідальність. Одним із провідних напрямків розвитку сучасної освіти є розробка нових моделей закладів загальної середньої освіти. Зазначені функції реалізуються у створеній нами приватній школі «Honey Academy» і відмінною особливістю її є те, що в основі організаційно-педагогічної моделі адаптивної школи лежить соціальне замовлення, що відображає суспільні та індивідуальні потреби, що є основою для формування системи цілей освіти. У цій системі одним з найбільш важливих компонентів є готовність молоді до діяльності в світі, що швидко змінюється, здатність до самостійного прийняття та реалізації рішень. Це досягається шляхом створення в школі адаптивної педагогічної системи та максимально сприятливих та комфортних умов для всебічного розвитку кожної дитини.

Адаптивною називається освітня система, яка здатна кожній особистості допомогти досягти оптимального рівня інтелектуального розвитку відповідно до його природних задатків і здібностей.

Адаптивна школа, яка має перед собою завдання навчання, розвитку та виховання дітей з різними особливостями, здібностями і схильностями, являє собою складний наукомісткий об'єкт, який спирається в своїй діяльності на весь комплекс наук про людину. Ідеї та концепції, покладені в основу моделі нашої школи «Honey Academy» на теоретичному рівні, вбирають в себе багато підходів. Адаптивна школа створює умови для самореалізації особистості здобувача освіти, вона будується на основі системного, синергетичного, суб'єктно-діяльнісного та діалогічного підходів. До її особливостей можна віднести відкритість, динамічність, складність, автономність. Адаптивна школа не тільки пристосовується до зовнішнього середовища, а й сама впливає на нього, пристосовується до інтелектуальної, емоційно-оцінної і поведінкової сфер кожного учасника педагогічного процесу [1].

Найважливішою особливістю адаптивної школи є вироблення особливої метакультури із відкритістю до комунікації, орієнтованістю на потреби учня та суспільства, широкі педагогічні погляди на доцільність застосування в одній школі різних педагогічних систем та технологій навчання, виходячи з особливостей контингенту дітей та внутрішніх установок вчителя.

Отже, найважливішим педагогічним і водночас управлінським завданням адаптивної школи є гармонізація різних підходів, які обрали для себе наші педагоги. Досягнення угоди є не еклектичне прийняття всього і вся, а пошук оптимального співвідношення різних філософсько-педагогічних підходів у кожному конкретному випадку, виходячи з інтересів дитини. Процес охоплює всі сторони життєдіяльності школи: дидактичну, методичну і особливо управлінську, пов'язану з прийняттям рішень.

Такий підхід є ідеальним педагогічним полем для розгортання особистісно зорієнтованих, психозберігаючих технологій. Під особистісно зорієнтованими, психозберігаючими системами та технологіями навчання та розвитку ми розуміємо такі педагогічні системи та технології, які, базуючись на інтегральних психофізіологічних знаннях про дитину, максимально спираючись на її мотиваційну сферу, вирішують освітні завдання комплексно, системно, по можливості гармонізуючи когнітивну сторону розвитку особистості, позбавляючи учня інтелектуальних перевантажень, деструктивних стресів і дидактогенних неврозів [1].

Модель адаптивної школи всебічно враховує сутність, зміст, організацію, а також умови та фактори продуктивного процесу навчання та виховання.

Аналіз наукових джерел з питань створення організаційно-педагогічних моделей адаптивної школи [2] дозволяє визначити соціально-педагогічні завдання, які вирішуються в рамках цієї моделі:

- створення умов задоволення освітніх потреб дитини;
- надання дитині реальних можливостей самоствердження в найбільш значущих для неї сферах життєдіяльності, де максимально розкриваються її здібності та можливості;
- формування в школі емоційного поля взаємовідносин, які забезпечують повагу до особистості дитини (на рівні «вчитель – учень», «вчитель – асистент вчителя», «асистент вчителя – учень», «учень – учень», «вчитель – вчитель», «учень – батько», «вчитель – батько»);
- забезпечення високого рівня складності навчального матеріалу відповідно до індивідуальних здібностей кожної дитини та інтегрованості у процесі викладання навчальних предметів.

Модель базується на принципах:

- цінності особистості, що полягає у самоцінності дитини;
- унікальності особистості, що полягає у визнанні індивідуальності кожної дитини;
- пріоритету особистісного розвитку;
- орієнтації на зону ближнього розвитку кожного учня;
- суб'єктивності освітнього процесу, орієнтації на внутрішню мотивацію навчання та свободу вибору дитиною сфер застосування сил в організації шкільного життя;
- емоційно-ціннісних орієнтацій освітнього процесу [3].

Роль та функції викладача-вчителя (викладача-наставника).

Мета вчителя – забезпечити індивідуальну самореалізацію та особистий прогрес у дорослішанні кожного здобувача освіти. Тому основним показником ефективності роботи вчителя є не абсолютні досягнення учнів, а саме темп індивідуального прогресу кожного у питаннях:

- широта та масштаб мислення;
- рівень самостійності щодо забезпечення потреб та реалізації власних задумів;
- формування внутрішнього стрижня та міці.

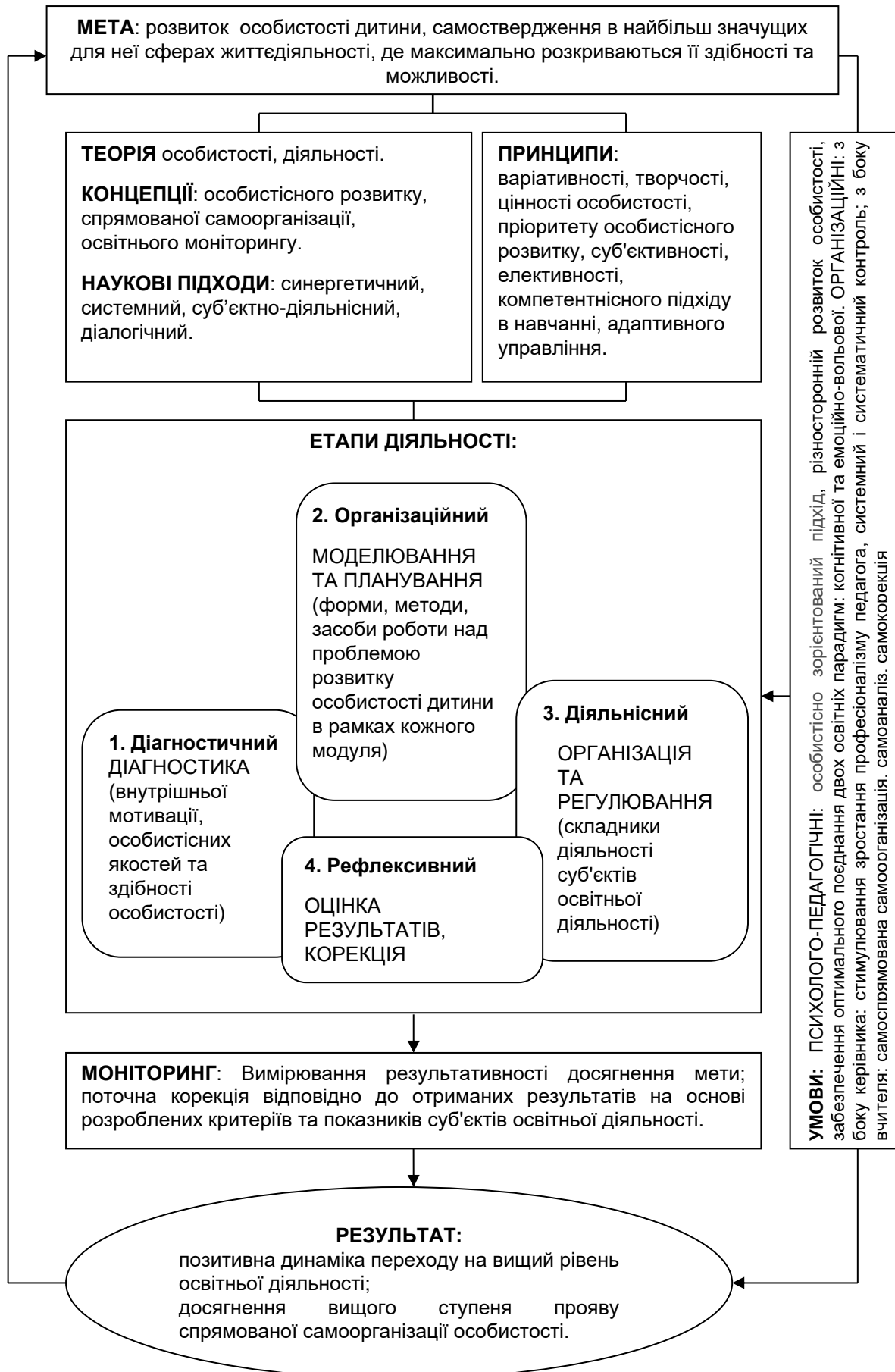

Рис. 1. Організаційно-педагогічна модель школи Honey Academy

Вчитель для здобувачів освіти виконує наступні функції:

- Навігації (гіда) у процесі пізнання світу та впливу на світ. Тому вчитель навчається разом зі своїми учнями більше, аніж навчає. Адже він має бачити картину в цілому та можливі напрямки для заглиблення.
- Фасилітації – безстороння допомога групі в усвідомленні спільних цілей, сплануванні шляхів їх досягнення та безпосереднє досягнення цілей.
- Навчання базовим знанням з ключових предметних галузей.
- Коучингу – допомога здобувачу освіти в усвідомленні та рефлексуванні щодо фактів.
- Медіації – нейтральний помічник, який допомагає знайти рішення сторонам гострих дебатів, що зайшли у глухий кут.

Вчитель є носієм і охоронцем принципів та завдань школи.

Адаптивна школа (освітній центр Honey Academy) поділяється на основні модулі, що відповідають етапам (ступеням) навчання та розвитку, та супутні модулі, що виконують специфічні завдання. Разом вони становлять систему моделей. Логіка саме такої побудови диктується освітньою стратегією адаптивної школи, віковими особливостями дітей та специфічними для кожного модуля освітніми завданнями.

Так як адаптивна школа повного дня знаходиться одночасно і в ситуації функціонування, і в ситуації розвитку, реалізації інноваційних підходів в освіті, вважаємо за необхідне представити організаційно-педагогічну модель (рис. 1).

У нашій адаптивній школі повного дня до основних модулів відносяться: дитячий садок всебічного розвитку Honey Home, адаптивна школа повного дня, Think Global, яка ліцензована за всіма вимогами державного стандарту (початкова школа, основна школа з гімназійними класами, старша школа з ліцейськими класами). Супутні модулі: центр діагностики, адаптації та розвитку, медико-психологічна лабораторія, центр розвитку та дозвілля, комп'ютерний центр, музична школа для дітей і дорослих Honey Music School.

Управління адаптивною школою базується на двох векторах управління: вертикального (ієрархічного) і горизонтального (ідеологічного) [4].

Таким чином адаптивна школа повного дня дозволяє навчати і виховувати кожну дитину враховуючи її інтереси, схильності, здібності й можливості, а особистісна зорієнтованість освітнього процесу, у свою чергу, дозволяє максимально розвивати ці особливості.

Список використаних джерел:

- [1] Ямбург, А. Е. (2009). Модель школы: адаптивная школа. На чем стоит адаптивная школа. *Директор школы*, (9), 30–34.
- [2] Ваграмян, М. & Кандыбович Л. (2000). Организационно-педагогическая модель адаптивной школы. *Директор школы*, (6), 97–112.
- [3] Зелюк В. В. (2011) Сучасна адаптивна школа в контексті педагогіки А. С. Макаренка. *Витоки педагогічної майстерності*, (8), (134–138). Вилучено із <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/281/1/Zelyuk.pdf>.
- [4] Хлебнікова Т. М., Кошман А. С. (2021). Особливості управління адаптивною школою повного дня. *Scientific forum: theory and practice of research: I International Scientific and Theoretical Conf.*, Valencia, June 18, 2021. Valencia : Kingdom of Spain «European Scientific Platform», 2021. V. 2. 83–86 pp. Вилучено із <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/issue/view/18.06.2021/559>.